

Nádej na návštevu Svätého Otca Benedikta XVI. na Slovensku sa zvyšuje

Nádej na návštevu Svätého otca Benedikta XVI. na Slovensku sa podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika zvyšuje. Aj keď oficiálna návšteva zatiaľ potvrdená nebola. Slovenskí biskupi pozvali pápeža na rok 2012, keď sa má začať Rok svätého a Metoda pri príležitosti 1150. výročia príchodu slovanských vierozvestcov na Veľkú Moravu. Biskupi pozvali Benedikta XVI. do Bratislavy, Nitry, Žiliny a Prešova. Pápež by mal Slovensko navštíviť 3.-5. júla 2012. **Rádio Regina, 27.6.2011**

Pápež poslal prvú správu na Twitter

Stretnutie s katolíckou cirkvou nemusí byť len cez dlhé kázne alebo biblické texty. Najnovšie pápež Benedikt XVI. ukázal, že sa dá vtesnať aj do 140 znakov. Svoj prvý tweet (krátku správu) poslal v utorok z tabletového počítača iPad. „Drahí priatelia, práve som spustil stránku News. va. Buď pochválený náš pán Ježiš Kristus! Žehnám vám a modlím sa za vás, Benedictus XVI.“ Časy, keď pápežovi stačilo prehovoriť z balkóna a pozdraviť veriacich, sú preč. Odkedy Benedikt XVI. (84) nastúpil do úradu pápeža v roku 2005, Vatikán si založil konto na YouTube aj na sociálnych sieťach Facebook

a Twitter. V marci zriadili konto na Facebooku zosnulému pápežovi Jánovi Pavlovi II.. Benedikt XVI. tiež nedávno prvýkrát odpovedal na otázky ľudí v televízii. Nová stránka News.va dáva dokopy správy z rôznych tlačových, online, rozhlasových a televíznych médií Vatikánu. Podľa koordinátora projektu vysvetlenie fungovania stránky Benedikta XVI. „zaujalo a zapôsobilo na neho“ a „evidentne ho bavilo“, napísal Guardian. Inštitúcia, ktorá má konzervatívny imidž, sa aj takto snaží priblížiť k vonkajšiemu svetu. Pápež však v januári pripomínal, že „virtuálny kontakt nesmie nahradiť osobný

Pápež Benedikt je už online, dobýja sociálne siete

Jeden z najznámejších odporcov digitálnych technológií sa nechal zlomiť a vo veľkom sa pustil do chatovania na sociálnych sieťach. Pápež Benedikt XVI. sa včera prvýkrát napojil na Twitter, cez ktorý osobne spustil nový vatikánsky spravodajský portál. Pomocou servera news.va bude pápež online na najväčších svetových sieťach, ako je Facebook, Twitter, YouTube či Flickr. „Je ohromený a zaujatý, jednoducho si to užíva,“ cituje portál šéfa vatikánskeho úradu pre sociálnu komunikáciu Thaddeusa Jonesa. Táto zmena je o to výraznejšia, že pápež vôbec nepoužíva počítač a všetky dokumenty a knihy píše ručne. „Ako človek z akademickeho prostredia registruje prudké zmeny spôsobu komunikácie a živo sa o ne zaujíma,“ povedal pre HN cir-

kevný analytik Imrich Gazda. Pápež si včera odskúšal aj nový iPad. „Drahí priatelia, práve som odštartoval news.va. Nech je pochválený náš Pán Ježiš Kristus. S modlitbami a požehnaním zostáva Benedikt XVI.“ napísal pápež svojim „twitterovým priateľom“ v noci na včera. Nový web po prvýkrát v histórii ponúka informácie z vatikánskych tlačových, rozhlasových, televíznych a internetových médií. Ide o najnovší pokus katolíckej cirkvi šíriť vieru cez internet. Zároveň dúfa v zlepšenie komunikácie v samotnom Vatikáne a cirkevných kruhoch. „Svätá stolica potrebuje informačný portál z toho istého dôvodu ako všetky ostatné organizácie, aby informovala o svojich aktivitách. Ľudia dnes robia rôzne veľké veci, ale keď ich nepredajú

Zamestnal sa v charite

Život mení od základov. Od tragickej havárie, pri ktorej exmoderátor Rast'o Žitný autom usmrtil 5-ročného Tomáška Žilavého, uplynú v stredu presne tri roky. Právoplatný rozsudok dodnes nepadol. Paradoxom je, že Žitný sa pred krátkym časom zamestnal v charitatívnom združení, ktoré bojuje za záchranu aj detských životov...

Denník Plus JEDEN DEŇ vypátral, že Žitný každý deň dochádza do budovy v centre hlavného mesta. Sídlí tu občianske združenie Fórum života.

„Pán Žitný pre nás pracuje v mediálnej oblasti. Má na starosti PR a styk s verejnosťou,“ dozvedeli sme sa od pracovníčky združenia.

Fórum života sa angažuje v boji proti interrupciám, eutanázii a podporuje harmonickú rodinu ako optimálne miesto pre vznik a rozvoj života. Je tiež založené na kresťanských princípoch. Zrejme tieto vízie utvrdili Žitného, že práca pre charitu je správne rozhodnutie. Nasvedčovať tomu môžu aj jeho niekdajšie vyjadrenia o viere v Boha a kríž pripnutý na retiazke, ktorá pri príchode do zamestnania obopínala jeho krk. O aktivitách bývalého moderátora sme sa chceli dozvedieť viac. Rast'a Žitného sme oslovili minulý týždeň počas príchodu do práce, na naše otázky však nereagoval.

Opäť pred súd Žitného čaká dnes ďalšie pojednávanie na Okresnom súde v Malackách. Prípad tragickej havárie, pri ktorej zahynul 5-ročný Tomáško Žilavý, totiž nie je ani po troch rokoch uzavretý. **KAROL BUSTIN ml.**

mediám, akoby sa ani nestali,“ povedal Gazda. Spustenie nového portálu prostredníctvom tweetu a s použitím tabletu pripomína podľa neho štart Vatikánskeho rozhlasu v roku 1931 otváracím príhovorom Pia XI. V prvý deň news.va informoval o pápežskej omši k včerašiemu sviatku svätého Petra a Pavla, pripomenul tiež 60. výročie Benediktovho kňazstva. Stránka je zatiaľ v taliančine a angličtine, čoskoro pribudne aj španielčina, francúzština, portugalčina a nemčina. Uvažuje sa aj o arabčine. **Nina Klusová, HN 30.6.2011**

Obetný stôl je srdcom chrámu

Oltáre nie sú lacnou záležitosťou, na druhej strane sa počíta s tým, že vydržia minimálne desaťročia

Predstaviť si kostolný oltár dokážu nielen tí, čo pred ním stáli a skladali sľub manželstva, či tí, čo pravidelne chodia do chrámu. Že ide o nejaký obrovský stôl v chráme, za ktorým stojí kňaz a slúži omšu, je však trochu zjednodušené.

Starý oltár, iný oltár

Samotný pojem oltár pochádza z latinského altare. Musí ho mať každý kostol. „Symbolizuje Krista, ide o centrum a srdce chrámu, pričom je umiestnený v priestore, ktorý sa nazýva presbytérium,“ začína vysvetľovať rímskokatolícky kaplán z Marianky Marek Vadma. Podľa duchovného si najskôr treba ujasniť, o akých oltároch chceme hovoriť. „Po druhom vatikánskom koncile sa totiž pod oltárom naozaj začal myslieť najmä samostatný stôl, na ktorom sa slávi eucharistická obeta. Aj preto sa mu často nehovorí oltár, ale obetný stôl. Kňaz stojí za ním a pozerá na ľudí. V starom, teda tradičnom obraze, ktorý je za určitých podmienok pápežom dovolený aj dnes, sa však pod oltárom myslí komplex obrazov, sôch, stola a konštrukcie, ktorý sa spravidla stavala na východnej strane kostola úplne vpredu. Najst' ho možno takmer v každom starom chráme, pričom mnohé z týchto oltárov sú mimoriadne hodnotnými pamiatkami.“ Z logiky vecí potom vyplýva, že pri slávení obety na takom oltári je vylúčené, aby bol kňaz otočený smerom k ľuďom. „Samozrejme, pri tradičnej omši, ktorá sa slúži v latinčine, je otočený tvárou k Bohu. To znamená, že kňaz i ľud sa dívajú jedným smerom.“ Kódex kánonického práva odporúča, že „je užitočné, aby v každom kostole bol pevný oltár“. Menza takého oltára má byť kamenná a to z jedného prírodného kameňa, Konferencia biskupov Slovenska však môže rozhodnúť aj o použití iného materiálu. Samotný základ, teda podstavec, môže byť z akéhokoľvek materiálu.

Sú z kameňa, vydržia

Ako tvrdí Ivan Bošnovič z kameňárstva ISPA Prešov, ktoré má za sebou desiatky realizácií novodobých oltárov, dnes sa pri ich výrobe najčastejšie používa mramor. „Z tohto

materiálu je deväťdesiat percent neprenosných, teda pevných oltárov. Pre dobré vlastnosti pri opracovaní sa používa najmä taliansky mramor, napríklad botticino, ale aj brezovský mramor zo Silickej Brezovej či kanfaar zo Slovinska.“ Typický postup pri vzniku nového oltára je podľa Bošnoviča taký, že cirkevná rada osloví architekta, ten spracuje technický návrh a po odsúhlasení ho dájú vyrobiť. „Pri vyhotovení sa vychádza z celkového riešenia interiéru kostola, jeho farieb, materiálovo aj tvarovo tam musí zapadnúť. Nezabúdajme, že oltár je nosným prvkom, akýmsi srdcom každého kostola.“ Výsledok musí zodpovedať všetkým liturgickým požiadavkám. Oltáre nie sú lacnou záležitosťou, na druhej strane sa počíta s tým, že vydržia minimálne desaťročia. „Reálne však oveľa dlhšie, veď ide o kameň, ktorý je odolnejší ako drevo, navyše sa nachádza v interiéri,“ vraví Bošnovič. Výsledok vždy závisí aj od finančných možností objednávateľa. „Oltáre sa často platia aj z darov veriacich, takže sa dá pochopiť, ak niekto požaduje lacnejšie riešenie. Dá sa tomu prispôbiť zvolením jednoduchšieho tvaru a lacnejšieho materiálu.“ V každom prípade si treba pripraviť minimálne päť- až sedemtisíc eur v prípade lacnejšieho kusa, respektíve desaťtisíc eur v prípade exkluzívneho diela. Či si dnes vyrábané oltáre budú vážiť aj budúce generácie, si Bošnovič posúdiť netruhá. „To závisí od architektov a ich návrhov. Výrobca dokáže technicky vyrobiť všetko, čo navrhnu. Či však umeleckú hodnotu ocenia ľudia, ktorí tu budú žiť o niekoľko stoviek rokov, sa odhadnúť naozaj nedá.“

Pod oltármi sú pozostatky mučeníkov

Cirkevné predpisy vravia, že všetky pevné oltáre treba posvätiť, teda vyňať z profánneho (civilného) užívania, až potom na nich možno slúžiť obetu. Tento úkon robí biskup. „Najskôr kladie na stôl kadidelnicu a páli v nej kadidlo, čo symbolizuje modlitbu, ktorá stúpa k Bohu, potom ho pokropí svätenou vodou a nakoniec pomáže svätým olejom - krizmou,“ tvrdí Vadma. Zaujímavá je ďalšia požiadavka cirkevných predpisov, podľa ktorej sa má „zachovať starobylý zvyk ukladať pod pevný

oltár relikvie mučeníkov alebo iných svätých podľa noriem, podávaných v liturgických knihách“. V praxi to podľa Vadrnu znamená, že v oltári je zabudovaný kameň s otvorom, do ktorého sa vkladajú pozostatky mučeníkov, „napríklad časť kosti, šiat, pozostatkov z rakvy a podobne. Nikdy nie popol.“ Kňaz dodáva, že okrem toho tam často býva aj listina biskupa, ktorý oltár posväcoval. Kódex kánonického práva tiež stanovuje, že oltár treba vyhradiť jedine na Božský kult s úplným vylúčením akéhokoľvek profánneho užívania, pričom pod ním nemá byť uložené nijaké mŕtve telo, „ináč nie je dovolené sláviť na ňom omšu“. V mnohých kostoloch sú nielen hlavné, ale aj množstvo ďalších oltárov, často ich je viac ako desať (napríklad aj v trojloďovom Chráme svätého Jakuba v Levoči či v Bazilike svätého Egídia v Bardejove). Vadrna ich existenciu vysvetľuje historickými súvislosťami. „Kedysi neexistovala takzvaná koncelebrácia čiže možnosť, že pri jednom oltári môže stáť a slúžiť omšu viac kňazov naraz. Dnes to možné je, ale vtedy to nešlo, a tak sa stávalo, že ak bolo v chráme príliš veľa ľudí, omše sa mohli sláviť pri viacerých oltároch.“

Karol Sudor, SME 25.6.2011

Oltáre, ktoré treba vidieť

Hlavný oltár od Majstra Pavla z Levoče v Chráme svätého Jakuba v Levoči - vznikol začiatkom 16. storočia, podľa viacerých zdrojov ide o najvyšší gotický oltár na svete, jeho výška je 18,62 metra a siaha od podlahy až po klenbu.

Hlavný oltár v Katedrále svätého Jána Krstiteľa v Trnave - ranobarokový skvost dokončený v prvej polovici 17. storočia, meria 20,3 metra a je najvyšším svojho druhu v Európe.

Hlavný oltár Dómu svätej Alžbety v Košiciach - patrí k najvýznamnejším neskorogotickým tabuľovým oltárom v strednej Európe, má výšku 12,60 metra.

Berniniho oltárny baldachýn v Bazilike svätého Petra vo Vatikáne - je z bronzu, zadávateľom prác bol pápež Urban VIII., stojí nad hrobom Kristovho apoštola svätého Petra, dokončený bol v roku 1633, na výšku má približne 29 metrov.

Túžia po zmiernení s blízkymi

Ludia na smrteľnej posteli neradi pozerajú televízor. Príchod smrti ľahšie prijímajú menej vzdelaní ľudia ako intelektuáli.

IF útosť, ktorú ľudia vyjadrujú na smrteľnej posteli, v nich vyvoláva neutíchajúcu túžbu po zmiernení. Jednohlasne sa na tom zhodujú všetky oslovené hospice na Slovensku aj psychologička, ktorá sa venuje práve takýmto pacientom. „Ľudia, ktorí zomierajú, majú veľkú túžbu zmieriť sa s najbližšími,“ vysvetľuje Štefan Kuffa, riaditeľ Hospicu sv. Alžbety v Lubici pri Kežmarku. „Čakaním na nich akoby oddialili smrť,“ hovorí, „to sú veľmi, veľmi zvláštne veci.“

Smrť prichádza po zmiernení

„Niektorí ľudia čakajú aj neuveriteľne dlhý čas, pokiaľ ich blízky nedocestuje a nepríde sa zmieriť,“ hovorí rehoľná sestra Patrika Martina Nováková z Liečebne sv. Františka v Bratislave. Keď príde, zažívame s nimi „ťažké, no zároveň krásne chvíle“, opisuje Anna Michňová, šéfkla Hospicu Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici. Priznáva, že mnohokrát sa ani personál neubrání slzám dojatia. „Keď si zomierajúci vyriešia vzťahy s najbližšími alebo problémy, ktoré neboli doteraz doriešené, tak sa im ľahšie zomiera,“ pokračuje Alena Kollárová, riaditeľka Hospicu sv. Františka z Assisi v Palárikove. Aj psychologička Andrea Križanová mala pacientov, ktorí na „smrteľnej posteli“ rozprávali práve o tých svojich príbuzných, s ktorými nekomunikovali alebo mali problematický vzťah. „Odpustenie znamená pre pacienta úľavu,“ vysvetľuje. „V momente, ako pozdravia svojho očakávaného blízkeho, zomierajú,“ opisuje zvláštny úkaz Nováková.

Televízor ich nezaujíma

Ludia na smrteľnej posteli sú radi, ak ich navštevujú najmä blízki ľudia. Ak sú sami, majú radšej ticho, aby mohli rozmýšľať. „Nemajú potrebu pozeráť televíziu,“ hovorí Kollárová. Tvrdia, že ich ruší a nezaujíma.

Je jedno, či ide o správy, zábavný program alebo film o ôsmej. Takto sa podľa šéfky palárikovského hospicu správa až 95 percent ľudí, ktorí zomierajú. Príchod smrti neprežívajú všetci ľudia úplne rovnako. Svoj vplyv má na to nielen pohlavie, ale aj bydlisko, vzdelanie a, samozrejme, svetonázor. Ženy sa podľa Edity Takáčovej, šéfky hospicu Harmónia v Slovenskom Novom Meste pri Trebišove, obávajú, čo bude s ich rodinami, deťmi a vnúčatami. „Či sa budú vedieť o seba postarať.“

Hľadajú zmysel

Oznámenie diagnózy, napríklad - máte rakovinu, je pre každého pacienta traumatickým zážitkom a postupné spracovávanie a vyrovnávanie sa s tým, že je človek nevyliciteľne chorý, mení každého. Menia sa hodnoty, doterajšie vnímanie životných situácií. „Ľudia, ktorí boli počas života konfrontovaní so smrťou, majú jednu výhodu. Vidia, čo je v ich živote naozaj dôležité. Niektorí ľudia hľadajú po celý život jeho zmysel, iní ho nájdu práve na jeho konci. Veľa pacientov považuje za dôležité, aké vzťahy majú so svojimi blízkymi. Niektorí umierajúci zažívajú pokoru, iní sa zase hnevajú na Boha, lekárov, ale aj na seba. Nie každý pacient sa dokáže zmieriť so smrťou,“ hovorí aj psychologička Andrea Križanová. Kuffa aj Kollárová sa zhodujú, že ľahšie zomierajú menej vzdelaní ľudia ako intelektuáli. Ich umieranie je podľa nich komplikovanejšie, lebo na rozdiel od jednoduchých ľudí viac analyzujú situáciu, v ktorej sa nachádzajú a to v nich môže vyvolávať znepokojenie.

Veriaci a ateisti

Viera, ktorú človek nachádza v poslednom období svojho života, často slúži ako záchrana na zmiernenie hrôzy a strachu zo smrti. „Ľahšie sa vyrovnávajú so smrťou ľudia, ktorí sú hlboko veriaci aj pred chorobou. To, čo bude po smrti, rieši každý,

veriaci aj neveriaci. Je to jedna z najtajomnejších otázok, ktorú riešime počas života. Strach je u každého pacienta rôzny, niektorí opisujú strach z bolesti pri umieraní, z pocitu opustenia milovanej osoby, strach z neznámyho, strach z toho, že nás pochovávajú živých, alebo že ožijeme v hrobe,“ opisuje Križanová. To, že veriaci človek prijíma odchod ľahšie a ústretovo, potvrdzuje aj vedúca sestry Hospicu Matky Terezy v Bardejove Martina Proněková, „aj keď to nie je pravidlom“, dodáva.

(jkr), SME 25.6.2011

Ako byť nápomocný zomierajúcu

- tráviť s ním čo najviac času
- snažiť sa mu splniť každé želanie, ktoré je vo vašich silách
- preukazujte mu lásku, aby cítil, že ho máte skutočne radi

ZDROJ - Alena Kollárová, riaditeľka Hospicu sv. Františka z Assisi v Palárikove

Knižné novinky

HAWKING, Stephen, MLODI-NOW, Leonard: Veľký plán. Bratislava, Slovart 2011. 204 s.

Veľký plán. Autori sú svetovo uznávaní teoretickí fyzici a ich knihy sú aj na Slovensku prekladané a populárne. Táto osvedčená dvojica špičkových svetových popularizátorov vedy pútavým spôsobom nastoľuje najpodstatnejšie otázky ľudskej existencie a miesta človeka vo vesmíre. Zaoberajú sa úvahami o úlohe a podstate zákonov v prírode, o ich objavovaní a overovaní.

Brilantne odpovedajú na otázky, nad ktorými určite rozmýšľa každý inteligentný tvor (existuje Boh; prečo je tu niečo a nie nič; aký má zmysel život a existencia; platí Darwinova evolúcia; existuje umeľá inteligencia a pod.). Kniha a zrozumiteľne tlmočí základné otázky ľudského bytia a vesmíru.

Trend, 30.6.2011

Štyri veci, ktoré ľutujú zomierajúci

Dali sme sa príliš pohltiť životom, zabudli sme na svojich blízkych a nepovedali sme im, ako ich milujeme, tvrdia ľudia na smrteľnej posteli

Keby som mohol vrátiť čas, tak by som... Touto vetou zvyknú vyjadrovať svoje pocity ľudia na smrteľnej posteli. Do slov, ktoré nasledujú po troch bodkách, sa započúvala zdravotná sestra Bonnie Wareová a zostavila rebríček piatich vecí, ktoré zomierajúci ľudia najviac ľutujú. Inšpirovaní jej rebríčkom sme oslovili sedem hospicov na Slovensku s otázkou, čo ľudí na smrteľnej posteli najviac trápi. Vznikol rebríček štyroch veľkých ľútostí.

1 Zanedbával som rodinu

Prvou a najväčšou ľútosťou, ktorú ľudia na smrteľnej posteli vyjadrujú, je podľa Anny Michňovej, riaditeľky Hospicu Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici smútok nad tým, že zanedbávali svoju rodinu a blízkych. „Celý život som sa snažil deti zabezpečiť, aby mali školy, autá, domy, ale nemal som na ne čas. Ľutujem to, lebo teraz nemajú čas ony na mňa,“ spomína na vyznanie zomierajúceho otca rodiny lekárka Anna Lakatošová z Hospicu milosrdných sestier v Trenčíne. Ľudia na smrteľnej posteli podľa predstaviteľov hospicov ľutujú, že zanedbávali výchovu svojich detí, neboli pri svojich blízkych, keď to najviac potrebovali, narušili si s nimi vzťahy a nepomerili sa. Mrzí ich tiež, že svojim blízkym nevyjadrili vďačnosť a nepovedali im, ako veľmi ich milujú. Predĺženou rukou smútku zo zanedbávania najbližších je ľútosť nad stratou starých priateľov. Zomierajúci priznávajú, že vzťah s nimi mnohokrát vyhasol preto, že boli príliš pohltení životom a udržiavanie priateľstva nebolo pre nich prioritou.

2 Zbytočne som veľa pracoval

Ľudia na smrteľnej posteli priznávajú, že rodinu a priateľov zanedbávali preto, lebo sa dali príliš pohltiť prácou. „Je to ich najväčšia ľútosť,“ hovorí Edita Takáčová, šéfk hospicu Harmónia v Slovenskom Novom Meste neďaleko Trebišova. Ona aj Michňová ich však sčasti chápu. Hovorí, že nezriedka títo

ľudia nemali pre zlú finančnú situáciu ani inú možnosť. Napriek tomu si mnohí zomierajúci vyčítajú, že sa mohli radšej uskromniť, poznamenáva šéfka banskobystrického hospicu.

3 Stavil som na zlú kartu

Zomierajúci si uvedomujú, že na prvé priečky svojho životného rebríčka dali nesprávne hodnoty a tak premárnili svoj život. „Človeku, ktorý zomiera, sa odrazu naruby prevráti hierarchia hodnôt,“ ozrejmuje tretiu najčastejšiu ľútosť Štefan Kuffa, riaditeľ Hospicu sv. Alžbety v Ľubici pri Kežmarku. Vysvetľuje, že materiálne hodnoty, ktoré boli predtým na prvých miestach, sa prepadávajú dole a to, „čo nemalo takmer žiadnu hodnotu, sa dostáva na najvrchnejšie priečky“. Lakatošová si v tejto súvislosti spomína na 42-ročnú bývalú manažérku a modelku. „Keby som sa vyliečila z rakoviny, už by som žila úplne inak. Nie všetko je sláva, krása a peniaze,“ povedala na smrteľnej posteli. U zomierajúcich podľa šéfov hospicov získavajú prím hodnoty ako rodina a medziľudské vzťahy, u veriacich aj viera v Boha.

4 Nenaplnil som svoje sny

Z poznania, že človek stavil na zlú kartu, pramení sklamanie a ľútosť, že si nespĺnil sny a plány, ktoré mal. V tomto bode sa slovenské hospice zhodujú s tvrdením zdravotnej sestry Bonnie Wareovej, ktorá hovorí, že „väčšina ľudí si nespĺnila ani polovicu snov a musela zomierať s vedomím, že to bolo pre voľby, ktoré urobili alebo neurobili,“ uvádza portál dolezite.sk. Zomierajúci si uvedomujú, že preto, že nemali odvahu vyjadriť svoje pocity, aby udržali krok s ostatnými, „mali priemernú existenciu a nikdy sa nestali tými, ktorými boli naozaj schopní sa stať“.

Ján Krempaský, SME 25.6.2011

Veľké ľútosti zomierajúcich podľa Bonnie Wareovej

1. Nenaplnil som svoje sny
2. Veľa a ťažko som pracoval
3. Nemal som odvahu vyjadriť svoje pocity
4. Nezostal som v kontakte s priateľmi
5. Nedovolil som si byť šťastný

Biskupi nechcú interrupcie

Časť členov poľskej biskupskej konferencie vyzvala poslancov na úplný zákaz potratov. Iniciatívu podporilo pol milióna obyvateľov. V Poľsku sú interrupcie povolené vo výnimočných prípadoch - ak je ohrozený život matky, pri poškodení plodu, alebo ak žena otehotnela pri znásilnení či inceste.

(čtk), Pravda 25.6.2011

Prvá púť včelárov

Ako malé dieťa zaspal vonku v kolíske, malo otvorené ústa, prilietajúci roj včiel mu sadol na tvár. Do úst mu včely vložili med a bez uštipnutia odleteli. To hovorí legenda o svätom Ambrózovi, patrónovi včelárov. Dnes mali v Spišskej kapitule prvú púť k tomuto svätcovi.

Včelári dnes mali výnimočný deň. Takmer 200 sa ich stretlo v Spišskej Kapitule na prvej púti k svätému Ambrózovi, patrónovi včelárov. Spojená bola aj s včelárskym festivalom. Práve v katedrále svätého Martina sa nachádza aj obraz patróna včiel. Po svätej omši sa včelári presunuli na Nádvorie Európskeho domu. Tam Otec biskup včelárom posvätil ich zástavy, úle, či sošky svätého Ambróza.

Eduard Buraš, organizátor púte: „Včelári potrebujú takéto podujatia ako soľ, pretože na to, aby si vedeli osvojiť nielen nové informácie súvisiace s legislatívou Európskej únie, tak sa potrebujú aj stretávať a myslím, že toto by mohla byť nová tradícia.“

Redaktorka: „Pre včelárov to dnes bola naozaj veľká slávnosť. Aj tí najstarší si pochovali, že sa také niečo zorganizovalo aj na Spiši.“

včelári: „U nás doma sú včely od roku 1910 a odvtedy včely sú stále. Ja od mala, vlastne od narodenia som včelár. Kupujeme si rôzne včelárske veci, spoznávame sa, medovina sa vypije.“

včelári: „Celkove tí včelári majú taký sviatok aj na východe.“

včelári: „Nikde nenájdete ..., len u nás.“

Redaktorka: „Minulý rok bol pre včelárov práve kvôli povodniam veľmi zlý. Všetci pevne veria, že v tomto roku to bude lepšie.“

Klaudia Budzová
Markíza, 25.6.2011

Tusk sa pustil do mocného kňaza

Poľský premiér chce Rydzikovi obmedziť privilégiá

Kabinet poslal do Vatikánu diplomatickú nótu. Protestuje proti vyhláseniam o totalitnom Poľsku.

Tadeusz Rydzyk sa z neznámeho radového člena kongregácie redemptoristov vypracoval za 20 rokov v éteri na jedného z najvplyvnejších mužov v katolíckom Poľsku. Najprv to bolo jeho Radio Maryja, dnes už je to aj Náš denník, televízia Trwam a Vyššia škola spoločenskej a mediálnej kultúry, kde sa vychovávajú jeho hlásne trúby. Tie idú tvrdo proti židom, cudzincom a homosexuálom a potratom. A samozrejme proti politikom, ktorí nemajú rovnaký názor. Kňaz Tadeusz Rydzyk si získal taký vplyv, že dokáže dostať do parlamentu poslancov, rozhodnúť, kto bude premiérom či prezidentom. Má politické kontakty a silných sponzorov v pozadí. Spory s Rydzikom sa vyhrať nedajú.

Nóta do Vatikánu

Poľská vláda Donalda Tuska sa do Rydzika pustila. V sobotu odovzdala vo Vatikáne diplomatickú nótu, v ktorej protestuje proti správaniu sa Rydzika v zahraničí a žiada nápravu. Doma premiér Tusk povedal, že sa nezľakne kňaza, ktorý má za sebou ríšu médií. Chce mu obmedziť privilégiá, ktoré si užíval počas predchádzajúcich vlád. Čo presne to bude znamenať, premiér nepovedal. Rydzyk nahneval pravicový kabinet minulý týždeň, keď na seminári v Bruseli vyhlásil, že Poľsko je „totalitným, necivilizovaným štátom, ktorému od roku 1939 nevládnú Poliáci“. Ešte predtým sa postával, že mu kabinet zobral štátne dotácie na jeden z jeho projektov.

Odplata pred voľbami

Rydzyk hovoril o totalitnom Poľsku pár dní pred historickým predsedníctvom v Európskej únii. Preto zrejme tá rozhodná reakcia vlády. Na jeseň však Poľsko čakajú parlamentné voľby, takže sa dá očakávať rovnako rozhodná reakcia Rydzika a jeho médií. Už teraz sú členovia Tuskovej vlády a strany (Občianska platforma) v Rydzikovej ríši zradcami. Rydzyk podporuje opozičnú stranu

Právo a spravodlivosť, Jaroslawovi dopomohol k úradu premiéra, nebohému Lechovi do prezidentského paláca. Vatikán včera zareagoval, že Rydzikove vyjadrenia nie sú

stanoviskom Vatikánu ani poľskej cirkvi. Či svojmu kňazovi dohovoria viac, jasné nebolo. Tusk bude na Rydzika sám. **Miriam Zsilleová**

SME 28.6.2011

iPad dostal už aj pápeža

Applemánia už zasiahla aj centrum cirkvi. Čaru nového iPadu podľaohol dokonca aj pápež Benedikt XVI. So svojimi spolupracovníkmi si so záujmom prezrel, čo v skutočnosti dokáže najnovší tablet. Možno už čoskoro vo vatikánskych spevokoloch nahradí tento imidžový doplnok „staromódne“ notové papiere s textami piesní. Nuž darmo, aj cirkev musí kráčať s dobou. Alebo ide o premyslený marketing? **(ms), Nový Čas 1.7.2011**

Odvlečené do Prievozu

50. roky boli pre rehoľné sestry obdobím prenasledovania, ponižovania a zákazov hlásiť sa ku kresťanskej viere. Mnohé museli vyzliecť habit, väznili ich alebo násilne vyvliekli zo svojich kláštorov. Miestom ich núteného pobytu bola aj vtedajšia nemocnica v bratislavskom Prievozu.

Redaktorka: „Csákyho kaštieľ dnes ožil smutnými spomienkami. V 50. rokoch sem priviezli sestry z reholí. Tie vedeli, že transport v noci a do neznáma príde. Niektorí ho očakávali tak, že sa počas noci striedali vo svojich kláštoroch na stráž. Presný dátum násilného vysťahovania bol totiž neznámy.“

sestra Donáta Bakušová: „To nikto nevedel, to bola veľká tajnosť. No a tak sme to robili asi polroka.“

Redaktorka: „Tá noc ale predsa len prišla. Rozdelili ich a miešali s inými rehoľami. Vtedajší režim mal za cieľ jediné, oslabiť ich vieru. Sestry, ktoré mali pred sľubom, vyzliekli z habitov. Staršie si ho ponechali, pokiaľ pracovali. Často v podradných zamestnaniach. Vo väzení však oňho definitívne prišli.“

sestra Elena Anna Tencerová: „Viete, že každá sme s ním zrastená. Miesto toho mi dali opravdu potupné väzenské šaty, pánsku košeľu a pánske spodky.“

Tak to bolo všetko také potupe-
nie.“

Redaktorka: „Ani na celách sa nemohli uchýliť ku svojej viere.“

Keď pri výsluchoch zistili, že samotky im vyhovujú, lebo sa môžu modliť, do cely im pridali aj prostitútky.“

sestra Elena Anna Tencerová: „Keď som sa modlila, tak mi začala spievať piesne tých uličníč, keď som sa modlila, tak aj dozorkyne niekedy cez okienko vykrikovali čo sa stále modlíte, na čo to robíte a tak. Teda bolo tam trápnych momentov dosť.“

Redaktorka: „Napriek tomu, že boli prenasledované, vždy si našli spôsob, ako duchovne pomáhať iným. V prievozskej nemocnici napríklad umierajúcim alebo v sakristii vyučovali deti zakázané náboženstvo.“

sestra Alexia Szabová: „Ani raz sa to neprezradilo tých 16 rokov.“

Redaktorka: „Nič však nezlomilo ich vieru a ako tvrdia, nikdy ani pod hrozbami o nej nezapochybovali. Je vraj správna, jediná a nikdy by neuznávali inú.“

sestra Donáta Bakušová: „Nie, nie, to sme boli tak odhodlané, keď aj čo s nami urobia, keď aj zomrieme.“

Redaktorka: „Paradoxné je, že o 30 rokov neskôr pápež Ján Pavol II. dobrovoľne pobožkal Korán, ktorý popiera Krista alebo si od šamana nechal na čelo verejne urobiť démonický znak boha Šivy.“

Dominika Lukáčová
TV Markíza, 28.6.2011

Na svete je prvý slovensko-grécky slovník

Pri cestách do Grécka nebola doteraz možnosť používať grécko-slovenský slovník, keďže žiadny nejestvoval. Napráva to Pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity, ktorá vydala prvý grécko-slovenský slovník.

Obsahuje 20 000 výrazov. Autori mysleli aj na turistov a zvolili tzv. vreckovú veľkosť A6. Nie je teda problém zobrať si ho na dovolenku so sebou. Informuje Róbert Latta: „Súčasťou Pravoslávnej fakulty v Prešove je Katedra gréckeho jazyka a kultúry. Ako jediné pracovisko na Slovensku udeľuje certifikát znalosti gréckeho jazyka.“

Ján Zozulák, dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity: „Umožňuje ľuďom, ktorí ho získajú, získať pracovné zaradenie na akejkoľvek pozícii v Grécku. To znamená od štátnych úradov, cez firmy, cez rôzne spoločnosti, kdekoľvek. To je certifikát, ktorý oprávňuje pracovať na gréckych úradoch s tým, že sú schopní komunikovať s gréckymi občanmi.“

Róbert Latta, redaktor: „Fakulta sa najnovšie podarilo dokončiť a vydať slovník, ktorý u nás doteraz

chýbal. Ján Zozulák je jedným z autorov.“

Ján Zozulák, dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity: „Grécko-slovenský a slovensko-grécky slovník, s výslovnosťou gréckych slov, je prvý historický slovník na Slovensku a som presvedčený, že otvorí nové možnosti spolupráce medzi Gréckou republikou a Slovenskou republikou. Keďže na Slovensku podobný slovník nikdy neexistoval, myslím si, že aj pre turistov bude veľmi praktickou pomôckou.“

Róbert Latta, redaktor: „Najvyšší predstaviteľ pravoslávnej cirkvi u nás, metropolita českých krajín a Slovenska Kryštof, slovník vyzdvihuje. Sám absolvoval v 80. rokoch grécku univerzitu v Aténach.“

Kryštof, metropolita českých krajín a Slovensko: „V rukách držím prvýkrát tento slovník, ale viem, že to je dielo, ktoré je epochálne. Pre všetkých, ktorí majú záujem o grécky jazyk i praktické, lebo nie je veľký a každý keď ide na dovolenku do Grécka, môže si ho zobrať a môže ho používať.“

Rádio Regina, 29.6.2011

Vedci: Starý aj Nový zákon napísali rôzni autori

Nový počítačový program potvrdil, že Bibliu napísali viacerí autori. Spresnil tiež, o ktoré pasáže ide.

Bratislava. Niektorí ľudia veria, že ide o posvätný text, ktorý nadiktoval priamo Boh. Odborníci však už dlhšie tvrdia, že autorov Biblie je viac. Teraz to potvrdil aj izraelský počítačový program, pomocou ktorého vedci analyzovali kresťanské a židovské texty. Výsledky naznačujú, že viacerí autori sa podieľajú aj na tých častiach Starého zákona, ktoré sme až dosiaľ považovali za kompaktné celky od jedného tvorcu.

Iný štýl

Bibliu možno rozdeliť na Starý a Nový zákon. Súčasťou Starého zákona je aj Päť kníh Mojžišových, ktoré podľa tradície Mojžišovi nadiktoval priamo Boh. Odborníci však už dlhšie vedia, že autorov textu bolo viac - naznačujú to rozdiely v spôsobe, akým je Pentateuch

napísaný. To potvrdil aj izraelský program. Výsledky jeho lingvistickej analýzy sa však mierne odlišujú od niektorých tvrdení expertov na Bibliu. Predpokladalo sa napríklad, že prvú kapitolu knihy Genezis napísal niekto z okruhu jeruzalemského chrámu. Program podľa agentúry AP však tvrdí, že ide skôr o autora z takzvaného nekňazského okruhu. Iné delenie sa ukazuje aj v prípade knihy Izajáš.

Preskúmajú Shakespeara?

Počítačové programy pomáhajú odborníkom na staré texty už dlhšie. Nový program vedcov z Bar Ilan University by však mal byť lepší ako všetky predchádzajúce. Už teraz sa napríklad uvažuje, či jeho schopnosti nemožno použiť na preskúmanie niektorých Shakespeareových hier. Program by mohol vyvrátiť alebo potvrdiť niektoré dohady o ich autorstve. **Tomáš Prokopčák, SME 1.7.2011**

Kto u nás ťahá za nitky?

Hľadajte s nami najvplyvnejšieho seniora na Slovensku!

Zdá sa vám, že svetu vládnu mladí? Že dôchodcovia sa venujú záhradke a baňkaniu z fajky v kresle? Omyl! Vyberáme pre vás osobnosti, ktoré sú aj vo vyššom veku vyhladávané a ich názor je cenný ako zlato.

Koho by ste zvolili za najvplyvnejšieho seniora na Slovensku? (ig)

Ladislav Chudík (87)

V MINULOSTI: Divadelný a filmový herec, po revolúcii aj minister kultúry. V roku 1999 sa stal prvým držiteľom Ceny Jozefa Kronera za celoživotné dielo.

DNES: Stále sa venuje herectvu a účinkuje v divadelnom predstavení (Tančiareň) v novej budove SND.

Ján Čarnogurský (67)

V MINULOSTI: Disident, bývalý predseda vlády, minister, poslanec a zakladateľ KDH.

DNES: Úspešný advokát a blogger, stále sa vyjadruje k politickej situácii. Ako doktor práv je členom Správnej rady Bratislavskej vysokej školy práva, pri ktorej vzniku stál ako spolu zakladateľ.

Alojz Lorenc (72)

V MINULOSTI: Posledný náčelník Štátnej bezpečnosti pred rokom 1989. Bol aj prvým námestníkom ministra vnútra. DNES: Je spoločníkom poradenskej firmy v oblasti informačných systémov a ich ochrany. Spolupracuje s Penta Group v oblasti ochrany a šifrovacích systémov.

Eva Siracká (85)

V MINULOSTI: Lekárka venujúca sa onkológickým ochoreniam. Prvá žena na Slovensku, ktorá sa venovala rádioterapii. DNES: Založila Ligu proti rakovine a je jej prezidentkou. Aktívne sa venuje dobročinným zbierkam a boju proti spomínanej zákernej chorobe.

Ján Chryzostom Korec (87)

V MINULOSTI: Kňaz prenasledovaný za vieru, hlava takzvanej podzmennej cirkvi. V roku 1991 ho pápež ustanovil za kardinála a do júla 2005 bol nitrianskym sídelným biskupom.

DNES: Je emeritným diecéznym biskupom (na dôchodku). Na požiadanie stále prijíma návštevy.

Plus jeden deň, 29.6.2011

Počítač potvrdil rôznosť autorov Biblie

Izraelskí vedci preverili novým jazykovým počítačovým programom Bibliu a potvrdili, že ide o dielo mnohých ľudí. Jednému autorovi sa nedá pripísať ani starozákonných päť kníh Mojžišových (Pentateuch), hoci pre veriacich je nespochybniteľným a jediným autorom Boh. Izraelčania o novom algoritme informovali na konferencii združenia počítačovej lingvistiky v oregonskom Portlande. Ich program spadá do odboru umelej inteligencie a má široké využitie od policajného pátrania cez určovanie pravosti literárnych diel. Moderná veda uznáva, že biblický text je dielo rôznych autorov rozlíšiteľných podľa ich ideologického zamerania i jazykového štýlu. Vie sa, že používali rôzne výrazy i pre označenie Boha. Časť biblického textu napísali ľudia spojení s jeruzalemským chrámom, zvyšok osoby, ktoré neboli z kňazského okruhu. Podobné rozdelenie potvrdil počítačový program a podľa Mošeho Koppela z Bar Ilanovej univerzity bol schopný text rozdeliť na „kňazský a nekňazský“ za niekoľko minút. „Dokázali sme v krátkosti zrekapitulovať predchádzajúce prácne úsilie vedcov,“ povedal Koppel. V niektorých bodoch sa však počítač s „manuálnou“ vedou rozišiel, čo môže byť pre znalca biblického textu námetom pre ďalšie bádanie. Napríklad prvá kapitola Genesis bola doteraz pripisovaná autorovi z okruhu kňazov, ale počítač to vyvracia. Proroctvo Izaiášovo sa už skôr pripisovalo dvom autorom. Podľa predchádzajúceho bádania mal prvý z nich písať až do kapitoly 39. Program však dospel k záveru, že štýl sa mení už od kapitoly 33. „Tieto rozdiely môžu medzi znalcami vyvolať plodnú diskusiu,“ povedal k tomu Michael Segal z oddelenia biblických štúdií Hebrejskej

univerzity. Skôr ako bol algoritmus uplatnený na celý biblický text, bol preverený jednoduchšími úlohami. Dokázal napríklad takmer dokonale rozlíšiť náhodne zmiešané výňatky proroctva Ezechiela a Jeremiáša. Program bol využitý aj v úplne odlišnom žánri. Donaldovi Fosterovi sa vďaka nemu napríklad podarilo dokázať, že autorom knihy Farby moci, ktorá vyšla v 90. rokoch anonymne, je novinár Joe Klein. Koppel sa roku 2003 podieľal na výskume programu, ktorý je schopný s 90-percentnou presnosťou určiť pohlavie autora. V ženskom texte je viac osobných zámen ako ona alebo on, zatiaľ čo v mužskom zase ukazovacích zámen ako toto a tamto. Ženy rozprávajú skôr o ľuďoch, muži o veciach. Program je využiteľný v policajnej práci, pretože dokáže odhaliť falzifikáty alebo priradiť anonymný text konkrétnym ľuďom. Mohol by sa použiť aj pre výskum Shakespearovho diela a odpovedať na otázky týkajúce sa spoluautorov. Dokázal by tiež vopred pripraviť úradné dokumenty. Na čo však počítač odpovedať nedokázal, je otázka božského autorstva Biblie. Traja zo štyroch vedcov zapojených do lingvistického prieskumu Biblie vrátane Koppela sú veriaci Židia. Sú teda vychovaní vo viere, že celý text Tóry Mojžišovi nadiktoval Boh. Lenže teraz sa potvrdili rôzne jazykové štýly, čo sa dá vysvetliť ako spoluautorstvo niekoľkých ľudí. Autori odbornej štúdie sa s týmto problémom vyrovnávajú konštatovaním, že sa nezaoberali tým, ako a prečo tieto štylistické rozdiely vznikli. S ich existenciou sa vraj dá zmieriť. Neexistuje totiž žiadny dôvod, prečo by Boh nemohol text diktovať rôznymi hlasmi.

Ľtk, mġ Jeruzalem
Pravda 1.7.2011

STRUČNE

- Gigantickú sochu Ježiša Krista odhalil v stredu v Lime peruánsky prezident Alan García. Je vysoká 22 metrov, navyše stojí na 15 metrov vysokom podstavci, hľadá na Pacifik a nesie názov Kristus Tichomoria.

- Súd na predmestí Moskvy zakázal knihy od zakladateľa scientologickej cirkvi a amerického autora L. Rona Hubbarda. V Rusku prevládajúca pravoslávna cirkev odsúdila scientológiu a označila ju za „totalitnú sektu“.

PETER DODEK, Šport, 1.7.2011

Nitra si pripomína cyrilometodské dedičstvo

Nitra neodstupuje od pripomínania si cyrilometodského dedičstva. Najviac sa to prejavuje v okruhu dní okolo sviatku sv. Cyrila a Metoda. Aj tento rok je pripravený náboženský, kultúrny a spoločenský program. Miestna radnica pri organizácii podujatí spolupracuje predovšetkým so samosprávnym krajom a Nitrianskym biskupstvom.

Už od piatku sa v Nitre začne maratón podujatí, ktoré budú mať jeden spoločný menovateľ, cyrilometodské dedičstvo. Upresňuje primátor Nitry, Jozef Dvonč: „Od 1. do 5. júla sa tu konajú významné slávnosti, ktorých súčasťou je veľmi veľa podujatí, je to tradičné podujatie, ktoré mesto s ostatnými inštitúciami sa snaží pripraviť tak, aby sme jednak slávili významné výročia, ale aby sme dali príležitosť ľuďom stretnúť sa.“

Miroslav Lyko, redaktor Rádio Lumen: „Novinkou v Nitre bude Festival pieskových sôch. Dagmar Bojdová z Mestského úradu v Nitre.“

Dagmar Bojdová, Mestský úrad v Nitre: „Do rámca slávnosti sme zaradili aj Festival pieskových sôch, je to taká atrakcia, ktorá doteraz nebola v našom meste a s tematikou stvárnenia Konštantína a Metoda sme aj toto zaradili do rámca celkového vyvrcholenia.“

Miroslav Lyko, redaktor Rádio Lumen: „Dejiskom cyrilometodských dní bude v Nitre viac lokalít. Nitriansky hrad, hlavná pešia zóna, Svätoplukovo námestie. Radnica chce zachovať takúto tvár slávností a má na to aj dôvod.“

Jozef Dvonč, primátor Nitry: „Neustúpime z tejto tradície, predpokladám že tohtoročné slávnosti budú určitou predzvesťou budúročnej návštevy Svätého Otca v meste Nitra, na ktorú sa chceme ozaj dôstojne pripraviť.“

Miroslav Lyko
Rádio Lumen, 30.6.2011

Babyboom už doznieva

Obyvatelia Slovenska žijú dlhšie, aj pre menej detí starneme

Od nežnej revolúcie sa život na Slovensku predlžil o vyše štyri roky.

Vlani narodený chlapec sa pravdepodobne dožije o dva roky viac ako jeho deväťročný brat. Tak prudko u nás rastie stredná dĺžka života pri narodení, ktorou štatistickí vyjadrujú priemerný očakávaný vek, oznámil včera Štatistický úrad. Kým v roku 2001 bol tento vek u mužov 69,5 roka a u žien 77,5 roka, vlani stúpil u mužov na 71,62 a u žien o 78,84 roka.

Hoci život mužov sa za posledných deväť rokov natiahol výraznejšie ako u žien, tie stále žijú v priemere o sedem rokov dlhšie. Sociológovia i demografi hovoria, že zvyšujúci sa dožitý vek svedčí o lepšej kvalite života. Napriek tomu sú Slováci pesimistickí. V nedávno zverejnenom prieskume OECD odpovedalo iba 27 percent obyvateľov Slovenska, že sú spokojní so životom. Priemer v OECD bol 59 percent. „Na predlžovanie dĺžky života vplyvajú najmä sociálne a ekonomické faktory, vzdelanie, zdravotná starostlivosť či kvalita životného prostredia,“ hovorí demograf Ján Mészáros. Dĺžku života výrazne ovplyvňujeme aj sami. „Čoraz viac si uvedomujeme, že aj vzhľadom na dlhší vek budeme musieť dlhšie pracovať, a je preto nevyhnutné udržiavať sa v psychickej i fyzickej forme,“ vraví sociologička Silvia Porubánová. Obyvatelia Slovenska sa stále dožívajú menej ako Západoeurópania. Tí ťahajú priemerný vek v Európskej únii u mužov až na 76,4 roka a u žien na 82,4 roka. „Nemôžeme preskočiť minulosť, napriek tomu ani odborníci neočakávali, že sa budeme k Európe blížiť až takýmto tempom,“ vraví Porubánová.

Starneme

Dlhší vek vplýva aj na celkové starnutie obyvateľstva. Priemerný vek Slovákov sa za posledných deväť rokov zvýšil až o dva a pol roka a vlani dosiahol

38,7 roka. „Slovenská populácia starne zdola - pre nízku pôrodnosť a aj zhora pre pribúdanie starých ľudí,“ hovorí šéfka Štatistického úradu Ľudmila Benkovičová. Hoci po niekoľkoročnom babyboome silných rodičovských ročníkov sa vlani opäť narodilo menej detí ako rok predtým, stále to bolo o niečo viac, ako sa zomieralo. Slovensku tak pribudlo takmer sedemtisíc obyvateľov, ďalších vyše tritisíc pribudlo sťahovaním.

Bude nás menej

Štatistický úrad však odhaduje, že už od roku 2020 začne Slovákov ubúdať. Zopár rokov úbytok ešte dokážu nahradiť prisťahovalci, v roku 2025 by však mal podľa prognóz štatistikov počet obyvateľov Slovenska prvýkrát klesnúť.

Počet dôchodcov by mal presiahnuť počet detí dokonca ešte o niečo skôr. „Populačné starnutie na Slovensku bude jedno z najintenzívnejších v celej Európskej únii,“ konštatujú demografi v prognóze. **Michal Piško, SME, 1.7.2011**

Demografia

Slovensko 2010

- počet obyvateľov: 5 435 273
  - narodených: 60410 (- 807 oproti roku 2009)
  - zomretých: 53445(+532)
  - prisťahovaných: 5272
  - vysťahovaných: 1889
  - celkový prírastok: 10348
  - priemerný vek mužov: 37,1
  - priemerný vek žien: 40,3
  - str. dĺžka života muži: 71,62
  - str. dĺžka života ženy: 78,84
  - veková štruktúra: na sto detí do 15 rokov pripadá 81 ľudí nad 65 rokov;
  - na sto ľudí od 15 do 64 rokov pripadá 38 závislých osôb;
  - sobáše: 25 415 (-941)
  - rozvody: 12 015 (-656)
  - umelé potraty: 12 582 (-658)
  - počet cudzincov: 63-tisíc
- Pozn.: v zátvorkách porovnanie s 2009

Bude Levočská púť

Levoča je najstarším pútnickým miestom na východnom Slovensku. Na sviatok navštívenia Panny Márie, ktorý podľa cirkevného kalendára každoročne pripadá na 2. júla sa začína tradičná Levočská púť. Prípravy na víkendovú slávnosť finišujú.

Cez tento víkend sa do Levoče dostanete aj vlakom. Celý lístok stojí 60 centov. Vlaky budú premávať priamo zo Spišskej Novej Vsi do Levoče. Nebudú zastavovať ani v Harichovciach, ani na Levočských lúkach.“

Telefonuje Alexander Buzinkay, hovorca Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s.(ZSSK): „Aj ten, kto nebude mať lístok, že si ho nestihne kúpiť na stanici, môže si ho kúpiť vo vlaku u sprievodcu bez príplatku.“

Redaktorka TV Markíza: „Ak do Levoče prídete autom, či autobusom, informátori vás budú navigovať kam máte zaparkovať.“

Miroslav Vilkovský, primátor Levoče: „Parkovné pre autobusy bude vo výške desať eur a parkovné pre osobné automobily dve eurá. Zdravotne ťažko postihnutí potrebujú takisto povolenie rímskokatolíckeho farského úradu, aby mohli so svojimi motorovými vozidlami zísť až priamo na Mariánsku horu.“

Redaktorka TV Markíza: „V pohotovosti budú policajti i záchranári.“

Aleš Kalíšek, riaditeľ nemocnice: „Priamo na Mariánskej hore budeme mať troch lekárov, troch záchranárov. Budú tam i dve sanitky. Rovnako tak v nemocnici budú pripravené dve posádky. Máme samozrejme pripravený ak bude potrebné aj heliport.“

Redaktorka TV Markíza: „Púť vyvrcholí cez víkend. V sobotu budú sväté omše o 10-tej, 17-tej, 18.30 a polnočná. V nedeľu od skorého rána budú obrady pokračovať. Slávnostná odpustová svätá omša bude o desiatej. Zväčša mladí veriaci prichádzajú na Mariánsku horu niekoľko dní pred slávnostnou odpustovou svätou omšou. Stanujú tu až do nedele. Tento rok im počasie nepraje.“

**Kludia Budzová
TV Markíza, 30.6.2011**